

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 149.

23. Grudnia 1822.

Wiadomości kraiove.

Ze Lwowa. — O śmierci naszego niezapomnianego Gubernatora donosi Dostrzeżacz Austriacki z dnia 11go Grudnia w sposób następujący:

»Dnia 25. Listopada o 3ciej godzinie po południu umarł we Lwowie na niemoc płucową w zupełnej jeszcze mocy lat swoich JW. Franciszek Baron Hauer, Kawaler Wielkiego Krzyża Austriackiego orderu Cesarza Leopolda, Kawaler orderu Król. Węgierskiego St. Szczepana, C. K. rzeczywisty tajny Rada Stanu i Konferencyi, Gubernator Królestw Galicyi i Lodomeryi. Monarchia utraciła w nim urzędnika Stanu wielkich, wyszczególniających się zasług, a rzadkie i wyborne zmarłego przytomoty niezapomnianemi zostaną w pamięci tych wszystkich, którzy mieli sposobność znać go bliżej, a którzy teraz z prawdziwym żalem obławiają nad jego zawczesnym skonem.«

Uwiedomienia

C. K. Rządu kraiovego.

I. Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 30. Września r. b. raczył Janowi Geilinger kupcowi z Winterthur w Szwajcaryi, i Józefowi Ignacemu Wallisser uprawionemu rękawicznikowi w Maryiahilf pod złotem ieleniem Nro. 12 mieszkającemu, nadać stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 przywilej pięcioletni na wynalazek zrobienia wszelkiego gatunku kapeluszków dla dam i mężczyzn, tak zwanych czaków, hełmów i czapek całkiem z rogu rybiego (fiszbieniu) lub też pokrytych albo przeplatanych felpą, lub też pokrytą jedwabną i t. p. a to robotą ręczną lub na maszynie tak dalece że fabrykaty owe ze względu swojej dobroci, trwałości i lekkości, zastąpią przed wszystkiemi innemi pokryciami głowy na pierwszeństwo.

II. Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 30. Września r. b. raczył braciom Ambrozemu i Janowi Tuszkay w Pradze, nadać

stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 przywilej pięcioletni na wynalazek: maszynę do kucia i wybijania goździa, która prócz prostego bardzo składu i tanności ma jeszcze i tę zaletę, iż z każdym matynem bądź wodnym, bądź końskim może zajmując miejsce połączone bydź, i za pomocą największy dwóch ludzi, codziennie w miarę sily młyna 40 do 60000 goździa różnego gatunku wyrabiać może; goździe takowe, mają pierwszeństwo przed goździami Amerykańskimi i Austriackimi na maszynie robionemi, i równają się goździom, iak naylorządniej kutym ręką, osobliwie gątałe.«

III. Dnia 11. Lipca r. b. w Podhacach Cyrkułu Brzeżańskiego otrzymały następujące osoby nagrody za chów koni i bydła ustanowione, ze Skarbu rządowego; iako to: 1) za przychów najpiękniejszych źrebców po stadnikach skarbowych, poddani Ignacy Seitz z Podhajec, Kaspar Miller z Behersdorfu i Jan Semmer z Kimirza, każdy po 20 Cz. Zł. w złocie; 2) za przychów najpiękniejszych klaczek po stadnikach skarbowych, poddani Jan Stein i Jan Zeiger z Uszkowia, tudzież Piotr Zeby, Maciej Engel i Antoni Adam z Behersdorfu, każdy po 6 Cz. Zł. w złocie; 3) za przychów najpiękniejszych białów, poddani Michał Bliźniak z Budyłowa, Fedko Kulik z Uhrynowa i Jan Bayda z Hothocza, każdy po 12 ZR. w Mon. Konw.; nakoniec 4) za przychów najpiękniejszych krow, poddani Bazyli Lesinerski z Holendrów, Maciej Zaluski z Srelka, Kaspar Hałuszka z Uhrynowa, Ignacy Koziński z Zabaiec, Daniel Szerszon z Wierzbowa i Jacko Babiły z Nowosiółki, każdy po 8 ZR. w Mon. Konw. Co celem zachęcenia gospodarzy osobliwie do chowu koni i bydła iako gątezi ze wszech miar w gospodarstwie wiejszym zyskowney, niniejszem do powszechney podaje się wiadomości.

IV. Najiaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 30. Września raczył Emanuelowi Scholtz, mieszczaninowi Samborskiemu i przywilejowanemu fabrykantowi chemicznych kul biliar-

wych nadać stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 przywilej pięcioletni na wynalazek: farb prędko wysychających wszelkiego rodzaju, czyli mineralnej mozaiki, która nie zmieniając koloru, trwa długo i trzyma się na drzewie i murze i nawet pod gofem niebem na wszystkie odmiany powietrza jest wytrwała, nadto do roboty stolarskiej i rzeźbiarskiej, w malarstwie ściennym i do naśladowania stoju, na drzewie lub kamieniach, naytłówniej zaś, co do farby czarnej, dla broni wojskowej, bardzo jest użyteczna.

V. Najjaśniejszy Pan naywyższą uchwałą z d. 6. Października r. b. raczył Józefowi Kinczaurek, mieszczańskiemu i tkaczowi mieszkającemu w Mariahilf pod Nrem. 37. nadać stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 przywilej pięcioletni na poprawę warsztatu do robienia towarów bawełnianych, na którym za pomocą przyrządzonego koła hamującego wyrabiać można wszelkie gatunki towarów bawełnianych, jako to, perkal, batyst, *Vapeur*, organtynę i t. p. bez odmiany warsztatu, a to podług upodobania na gładko, w deseń, w kratki lub atłaskową robotą, na przemianę, przyczem tkanina w całej sztuce równą i jednakową będzie.

VI. Piotr Roubant i Józef Dubois rzekli się dobrowolnie przywilejem 5letniego nadanego sobie naywyższą uchwałą z d. 21. Stycznia r. b. na wynalazek pierwszego, co do robienia piwa wina podobnego i zepsuciu niepodpadającego. Co w związku z ogłoszeniem z d. 9. Marca r. b. do liczby 10,327. podaje się do powszechnych wiadomości.

Z *Wiédnia d. 6. Grudnia.* — N. Pan przez wzgląd na celujące zasługi Franciszka Serafina Bedekovich de Komor, J. C. K. Mci Rady Stany i Konferencyi, Komandora Król. Węgierskiego orderu S. Szczepana i Nadzrządcy Hrabstwa Bekess, raczył wynieść go i jego potomków do Stany Baronów Królestwa Węgierskiego i innych Państw Ces. Austriackiej Monarchii.

Hurs Wiédniński z dnia 13go Grudnia: Obligacye długu Stany 5 procentowe w M. R. 829/16. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. R. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. R. 102 1/2. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. R. — Oblig. bank. Wied. 2 1/2 proc. — Mon. Konw. — Hurs na Augsburg za 100 Rur. — Usc. — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyje bankowe, jedna po 919 1/2 ZR. M. R.

Wiadomości zagraniczne. Hiszpania.

Od granic Hiszpańskich d. 20. Listopada.
— Trapista Don Antonio Marynon przybył d. 15. b. m. do Urgelu. Nazajutrz obejrzał twierdzę, gdzie kazał artylerji czynić obroty z ogniem. W iedney baterji znalazł działa nabite piaskiem; w drugiej, ładunki miały kule przed probem. Domagał się od dowódcy obciążenia w tej mierze, a gdy mu odmówił, kazał go okuć w kajdany, i dowództwo poruczył Sekretarzowi Rejencyi Don Bareiro. Sam zaś wyjechał za granicę do Perpignan, aby w klasztornej celi swoich zakonników, odprawił modlitwy. Podobnie bili się powstańcy na dolinie Conpue de Tresp, gdzie Baron Eroles walczył za swoje wojsko.

Jenerał Antichamp obejrzał d. 17. b. m. wojsko Francuzkie w Bajonnie. Szef batalionu Walch nieszczęśliwie spadł z konia i wkrótce umarł.

Jenerał Odouneł pojechał do Echagavia, gdzie się gueryllasowie zebrali. Przybyło do niego 400 młodzieńców znakomitego rodu, którzy się z Biskai udali do Bajonny. Odmieniono sposób wojowania; Rojalisci nie chcą już staczać walnej bitwy, i tworzą oddziały gueryllasów. Brat jego napisał mu w liście: »Dowiaduję się, iż wkraczasz do Hiszpanii; strzeż się, abym cię nie spotkał, bo nie znasz dziedzic brata we mnie.«

Quiroga otrzymał d. 5. b. m. zlecenie, aby uwięził byłego Ministra Moscoso. Xiążę Infantado został także uwięziony.

List z Perpignan pod d. 18. b. m. donosi: »Dziś po południu przybył tu Officer z Mont-Louis, i zaraz potem dwa pułki osady tutejszey, które właśnie wyszły na ćwiczenia wojskowe, odebrały rozkaz wrócenia do kosszar, a ieden batalion ruszył natychmiast z kilku działami do Mont-Louis. Słychać, iż Mina wszedł do Puycerda, i oddział wojska Hiszpańskiego ścigał Rojalistów aż do granicy Francuzkiej. Od 3 dni przybywa tu bardzo wiele Xięży Hiszpańskich.«

W równym czasie z wstecznymi poruszeniami wojska Wiary Barona d'Eroles i Rojalisci także zmuszeni zostali odstąpić od blokad Vichu i Cardony gdzie Costa z Barcelony z 2000 ludzi potoczył się z Milansem mającym 4000. Cofnęli się oni aż do Ripollu i Bergi.

Gazeta Urgelska z d. 19. Listopada zawiera potwierdzenie pożyczki Ouyrardowskiej zaciągniętej przez Rejencyją. Pożyczka

wynosząca 80 milionów realów po 5 procentu rozdzielona jest na akcye, któremi handlować będzie dom Ouvrarda w Paryżu. Najmniejsza akcja zawiera w sobie 200 realów. W równym czasie mianowała Rejencya Don J. A. Barreira Dyrektorem swojej księgi długu.

List z Aix z d. 24. Listopada (umieszczony w Dzienniku rozpraw) donosi: »Wiadomości o Rejencyi i o woysku Wiary nazwać można w samy istocie smutnemi. Po zajęciu Castelfolitu, Mina ścigał bezprzestannie Royalistów i pędził ich ze stanowiska do stanowiska aż do wąwozu koło mostu Bar, który płaszczynę Urgelu od Gerdagnii przedziela. Tu znowu ruszył się d'Eroles niemal ze 4000 ludzi. Mina opasał Seo d'Urgel w 8 do 9000 ludzi. W mieście tém znajdowało się z 1500 Royalistów; naczelnik ich waleczny Romagoza wzywał tych wszystkich, ażeby go opuścili, którzy nie chcieli się z nim pod gruzami twierdzy zagrzebać. Większa część żołdgi odrzuciła ten wniosek, a sądzimy, że na ich wierność spuścić się można. Przeto usiłowania Myny zostaną zapewne bez skutku, ponieważ w te okolice nie można żadney ciężkiej broni sprowadzić.« (Wiadomość ta, że Mina osadził Urgel i spustoszył go mieczem i ogniem nie zda się więc potwierdzać.)

Listy z Madrytu do d. 25. Listopada rano dochodzące, i w Gazecie Francyi z d. 4. Grudnia umieszczone, donoszą, że Stany na posiedzeniu nocy poprzedzającej, obadwa następujące wnioski Deputowanego Canga, względem Stolicy S. znaczną większością głosów przyjęły; mianowicie: 1) aby przedsięwzięto środki, do przeszkodzenia obiegowi papieżkiego Breve, mocą którego książka naucająca o nietykalności Deputowanych, potępiona została, 2.) aby Nuncyuszowi papieżkiemu w Madrycie przez Ministerium spraw zewnętrznych i Stolicy S. przez sprawującego interesa Hiszpańskie także zawierzytelionego, oznaymić, że też Stolica S. ze swoimi projektami nic względem Hiszpanii nie wskóra.

Francya.

Monitor z d. 1. Grudnia umieścił następujący artykuł:

»Pytania dotyczące polityki zagranicznej w tém się wyszczególniają, że tryb téj polityki porównywany z postronnemi sprawami, z zakresie zwyczajnych spekulacyi nie ma nic wspólnego. Osoby acz naybiegłejsze w spekulacyiach, wzięwszy rzeczy z tego względu, znajdnią się w krytycznym położeniu; nie są w stanie wnioskować z pewnością; nie

mają żadnego stanowczego punktu, żadney pewney zasady, któręby się trzymać mogli; są tém bardzię w niebezpieczeństwie oddalenia się od prawdziwego toku interessów przez różne rozumowania swoje, zwłaszcza, że sprawy te z natury swojej potrzebują większego rozwinięcia, a przeto ich rozwiązanie więcy czasu wymaga. Byłoby zatem dla tych osób z nieiąką korzyścią, dowiedzieć się przynajmnię o istotnym postępie przedmiotów ich obchodzących. I tak, z rozpraw mianych w tém niewyczerpanym przedmiocie podczas narad Weronńskich wnioskując z niepewności, którą tyle sprzecznych zdań nabawiło umyśle, znalezionoby może dosyć gruntowną zasadę do nowych domysłów w tém przekonaniu, że Francya na Kongressie Weronńskim zajęła miejsce należne ię między Europejskimi Mocarstwami i że Mocarstwa ładu stałego względem dalszego prowadzenia i ukończenia spraw Hiszpańskich na nią się spuściły; (*s'en seraient remises a elle pour la suite et la conclusion des affaires d'Espagne*) a to w tym celu, aby do środków, którychby użycia Francya mogła mieć potrzebę, wystaniem siłami przykładały się. Przy takim postanowieniu działałyby wysokie Mocarstwa stałego ładu tak prosto i słusznie, iż żaden z dobrzemysłających nie mógłby tego zapoznać; do rozwiązania pytania ich wspólnie obchodzącego, spuściłyby się na Mocarstwo, które w téj mierze ma bezpośredni swój interes. Ważny ten dowód zaufania, byłaby winna Francya swojej mądrości i dzielności, którą nabyła od czasu, iak wyobrażenia porządku wzięły górę nad niezgodą i obłąkaniem, zbyt in długo niszczącem; ten dowód zaufania byłaby winna przedewszystkiem cnotom Króla i środkom, których użył do uważania ważnych wypadków zaszytych na półwyspie, nakoniec winnaby go była iedności w życzeniach i sposobie myślenia, dla której niedawno cały naród złożył Mu dowód swojej ufności, w iego Rządzie położony. Nie podpada wątpliwości, że ten ważny rezultat byłby zakładem bezpieczeństwa dla wszystkich spraw z owem pytaniem w związku będących ze względu, iakby się to pytanie rozwiązać mogło.«

Hrabia Montmorency wręczył znanemu z ostatnięj sprawy spiskowę Król. Prokuratorowi Jeneralnemu, Marchangy, list własnoręczny N. Cesarza Rosyyskiego, napisany w naypochlebniejszych wyrazach.

Liczba wychodców Hiszpańskich pomnaża się coraz we Francyi.

Z Perpignan donoszą: »Marszałek polny, Margrabia de Vence, mający naczelne dowództwo nad częścią wojska obserwacyjnego stojącego z naszej strony na granicy Hiszpańskiej, wyruszył d. 19. Listopada do Mont-Louis na południe. Podobnież d. 22. t. m. Generał Porucznik dowodzący oddziałem równie iak i Marszałek polny, mający dowództwo w Departamencie.«

Wiele brygad żandarmeryi pieszćy i konnćy przybyło do Perpignan.

Hrabia Bertrand oświadczył przez gazety iż nie tylko nie należał bynajmniej do ogłoszenia wyszćy niedawno w dwóch tomach książki pod napisem: »L'Echo de St. Helene« (Echo z wyspy S Heleny) ale nawet, że o mnieimaney rozmowie autora ze sławnym więźniem na tej wyspie, wcale nic nie wie.

Z Paryża d. 27. Listopada. — Słychać, iż obrady Izb rozpoczną się d. 15. Stycznia. Wypadalo obrać 86 nowych Deputowanych; wybrano zaś 76 należących do prawćy strony, a 7 do lewćy; wybrano więc tylko 83, co ztąd pochodzi, iż Panowie Peunannem i Manuel, zostali wybrani w dwóch zgromadzeniach obwodowych, a Pan Marchangy w dwóch zgromadzenia Departamentowych. Prawa strona utraciła na ten rok 49 Deputowanych, a lewa 37.

Generał Bernard, były Adjutant Napoleona, został umieszczony w wojsku Zjednoczonych Stanów Północnćy Ameryki. Objeżdża teraz tameczne granice i układa plany wystawienia twierdz.

Szwecyia i Norwegiia.

Z Sztokolmu d. 14. Listopada. — Zakończenie uroczyste Seymu Norwegskiego nastąpi dnia 16. b. m. pocźm Monarcha nasz do Stolicy powróci, gdzie ma stanąć d. 27. b. m.

Dnia 15. Stycznia roku przyszłego rozpoczną się narady Seymu Szwedzkiego; wydano już urządzenie, aby wybory na czas były ukonczone.

K r a k ó w.

— Z Krakowa d. 6. Grudnia. —

Na pierwszym posiedzeniu Seymowćm Rzeczypospolitćy Krakowskćy, obrany większością głosów Marszałek Seymu, miał mowć następującą:

Mowa Felixa Grodzickiego, Senatora.

(Przy otwarciu Zgromadzenia Reprezentantów miana 1822.)

»Szanowni Reprezentanci!»

»Przyyniując z wdzięcnością zaszczyt, którym powtórnie mnie udarowaliście, przewodniczenia obradom Waszym; zataić nie mogę obawy, czyli będę dosyć szczęśliwy, abym zupełnie iak pragnę, usprawiedliwił zaufanie i oczekiwanie Wasze. — Zimniejszy tę obawę sumnienie czystćy woli słuźenia Wam i krajowi, ale odwagi do ochotnego zapuszczenia się w ten zawód, Wasze tylko dodanie mi tak dobrze znane światło i obywatelstwo.«

»Obierać mamy urzćdników w miejsce obytych, z obrazu statycznego kraiu przez Rząd złozonego przekonywać się o administracyi, stanowić o projektach do praw przez Senat wniesionych, roztrząsać rachunki i uchwałać nowe zasady Skarbu; wszystko to ku istotnemu dobru kraiu, ku tćm wićkszćy dogodności i swobodzie obywateli, bo wszystko wolnemi i stanowczemi obradami, których nic nie ograniczani wićżę, prócz czyste Wasze obywatelstwo; rozsądek i przy słusznym ocenieniu korzyści tćy formy Rządu, wdzięcne ićy i przyzwoite używanie.«

»Nadali nam ią Trzćy Potężni Monarchowie Natłaskawsze Opiekuny nasze, powołując do udzielnosci, a ustaliwszy nią nasze swobody wewnątrz, zapewnili bezpieczeństwo zewnątrz; i tym zupełniejszy czynią szczęście połoźenia naszego, że na żadne zmiany polityki, oglądać się nie mamy; w obmyślaniu i doskonaleniu tego wszystkiego, co podnoszeniem rolnictwa, rzćdźielni, nauk, porzadkiem, bezpieczeństwem, ozdobą miast i wsi, czystość i uprzeymością obyczaów w mieszkańcach, dar Monarchów tych usprawiedliwiać, Rzeczpospolitą naszą pochwałać i nam szczęście nadać zapewnić może.«

»Ochoczo więc Szanowni Reprezentanci zajmuycie się przedmiotami obrad Waszych i inż teraz cieszcie się dobrymi skutkami, iakie Wam światło Wasze, iedność i zgoda, w nagrodę czystych Waszych chćci gotuie.«

Wczorasy czytane były rozmaite projekta do praw Administracyjnych i Skarbowych; między innemi projekt do prawa znoszącego podatki *Subsidium Charitativum* i Prawo Gornicze.